

De politieke opiniepeilingen in België in 1976

Inventaris opgesteld door licenciat Mark DEWEERDT, in samenwerking met de afdeling Politologie van de KU Leuven

★

Dit overzicht van de peilingen naar de politieke opinies in België is het derde in de reeks. Het sluit aan op de soortgelijke overzichten voor 1974 en 1975 (*Res Publica*, 1975, nr 3, blz. 433-442; *Res Publica*, 1976, nr 3-4, blz. 497-506).

De inventaris is gerubriceerd volgens de grote beleidssectoren: buitenlandse politiek, sociale politiek, economische politiek, binnenlandse politiek en cultuurpolitiek.

Van elke peiling wordt de titel gegeven, een omschrijving van de inhoud, het instituut dat de peiling doorvoerde, het tijdstip van het veldwerk, de omvang en de aard van de steekproef, het aantal vragen, de opdrachtgever en de bibliografische gegevens van de publikatie(s). Het teken X staat voor vertrouwelijk en de tekens Y en Z staan voor onbekend.

Het onderzoek naar de publikaties werd afgesloten op 15 mei 1977.

De samenstellers danken de peilingsinstituten voor hun waardevolle medewerking bij het opstellen van deze inventaris.

I. Buitenlandse politiek van België.

A. EUROPA

1. Europese eenmaking.

Belangstelling van de ondervraagde. Wat baart de meeste zorgen: de inflatie of de werkloosheid. Belangstelling voor en beoordeling van de informatie over de problemen van de EG. Beoordeling van de informatie over de EG. Houding t.o.v. de Europese Gemeenschap, de Europese politieke unie en de rechtstreekse verkiezing van het Europese parlement.

DIMARSO-INRA. Mei 1976. Nationale representatieve steekproef van 1000 Belgen van 15 jaar en ouder. 60 vragen (samen met de peiling over inkomen en armoede. Zie II.A.2). Opdrachtgever : Commissie van de Europese Gemeenschappen.

Publikatie : *Eurobarometer nr. 5, juli 1976. Eerste resultaten*, Commissie van de EG, Brussel (beschikbaar in de zes officiële EG-talen).

2. Europese eenmaking.

Belang dat aan de problemen van de EG wordt gehecht. Houding t.o.v. de EG. Houding t.o.v. de versnelling of de vertraging van de Europese eenwording. Houding t.o.v. de rechtstreekse verkiezing van het Europese parlement.

DIMARSO-INRA. Oktober 1976. Nationale representatieve steekproef van 1000 Belgen van 15 jaar en ouder. 50 vragen. Opdrachtgever : Commissie van de Europese Gemeenschappen.

Publikatie : *Eurobarometer nr. 6, januari 1977. Eerste resultaten*, Commissie van de EG, Brussel (beschikbaar in de zes officiële EG-talen).

II. Sociale politiek.

A. ALGEMEENHEDEN

1. De kwaliteit van het bestaan.

Bekendheid met het begrip « de kwaliteit van het bestaan » (*la qualité de vie*). Begripsomschrijving. Beoordeling van de persoonlijke kwaliteit van het bestaan op dit ogenblik en over vijf jaar.

DIMARSO-INRA. Januari 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 15 jaar en ouder. 4 vragen. Opdrachtgever : IFOP (Frans opiniepeilingsinstituut).

Niet gepubliceerd.

2. De Belgen en de sociale toestand.

Beoordeling van de aktuele toestand in België. Verbetering en achteruitgang op sociaal-ekonomisch gebied. Belangrijke beleidsopties waar nu prioriteit moet worden aan gegeven.

Belgisch Centrum voor Marktstudie, 15 november-2 december 1976. Nationale representatieve steekproef van 1.000 Belgen ouder dan 18 jaar.

Opdrachtgever X. Publikatie *Le Peuple*, 22 december 1976, blz. 1.

3. Inkomen en armoede.

Perceptie van het inkomen : schatting van de inkomens, omschrijving van het « absoluut noodzakelijk inkomen », vergelijkingsnormen voor minimuminkomens op basis van de gezinssamenstelling, positie op de rijk/arm-schaal. Perceptie van de levensvoorwaarden : tevredenheid en geluk, evolutie van de levensvoorwaarden, tevredenheid/ontevredenheid op diverse gebieden, gevoelens van sociale onrechtvaardigheid. Perceptie en beeld van de armoede : oorzaken van armoede, oplossingen en mogelijke acties, perceptie van armoede en waardesysteem.

DIMARSO-INRA. Mei 1976. Nationale representatieve steekproef van 1000 Belgen van 15 jaar en ouder. 60 vragen (samen met de peiling over de Europese eenmaking. Zie I.A.1). Opdrachtgever : Algemene Directie van de Sociale Zaken van de Kommissie van de Europese Gemeenschappen.

Wordt gepubliceerd.

B. OPENBARE GEZONDHEID

1. De opinie en de dokters.

Frekwentie van doktersbezoek. Gaat men steeds bij dezelfde dokter en zo ja : hoe lang reeds, hoe leerde men hem kennen, wat is zijn normale houding t.o.v. de patiënt ; zo neen : naar welke dokter gaat men dan. Waarom raadpleegt men een specialist. Houding van specialisten t.o.v. de patiënt. Waarom gaat men naar een kliniek. Houding van dokters in een kliniek t.o.v. de patiënt. Belangrijkheid van een aantal criteria bij de dokterskeuze. Houding t.o.v. het doktersberoep. Houding t.o.v. de honoraria. Bekendheid met en houding t.o.v. de invoering van de zgn. fiskale strook. Lidmaatschap van een mutualiteit.

UNIOP-INUSOP. 20 september-4 oktober 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 18 jaar en ouder. 13 vragen. Opdrachtgever : *Le Soir* ; *Het Laatste Nieuws*.

Publikatie : *Le Soir* en *Het Laatste Nieuws*, 20 en 21 oktober 1976.

C. FAMILIALE EN DEMOGRAFISCHE POLITIEK

1. Abortus : zie peiling IV. A.5.

III. Economische politiek.

A. ALGEMEENHEDEN

1. Algemeen economisch onderzoek.

Invloed van de economische situatie op het kiesgedrag van de konsument. Welke sectoren worden bij algemene prijsstijging het meest getroffen.

BISO. Februari 1976. Nationale representatieve steekproef van 2000 Belgen van 15 tot 64 jaar. 7 vragen. Opdrachtgever : X.

Niet gepubliceerd.

2. Economisch optimisme en pessimisme.

Beoordeling van de eigen huidige en toekomstige toestand (onrustig en ongelukkig/gelukkig en vol vertrouwen). Beoordeling van de huidige economische situatie in vergelijking met een jaar geleden. Waaraan denkt u bij het zien van het woord « multinationals ». Aan welke bedrijven of firma's denkt u dan vooral.

DIMARSO-INRA. Februari 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 15 jaar en ouder. 4 vragen. Opdrachtgever : X.

Niet gepubliceerd.

3. De economische en financiële toestand.

Verwachting omtrent de evolutie van de economische toestand, de prijzen, de werkloosheid, de persoonlijke financiële toestand en het persoonlijk inkomen. Verwachting omtrent een mogelijke devaluatie van de Belgische frank. Verwachting omtrent de prijsstijgingen in 1977.

DIMARSO-INRA. Juni 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 15 jaar en ouder. 8 vragen. Opdrachtgever : X.

Niet gepubliceerd.

B. ORGANISATIE VAN DE EKONOMIE

1. Europa beoordeelt de vrije onderneming.

Houdingen t.o.v. vrije ondernemingen en nationalisatie. Voorkeur inzake bedrijfsgrootte. Bereidheid zelf een onderneming op te richten. Voornaamste verwijt aan de vrije ondernemingen.

DIMARSO-INRA. December 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 15 jaar en ouder. 5 vragen. Opdrachtgever: VISION en PLANERGY (de peiling werd ook verricht in Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië, Nederland en Italië).

Publikatie: *Vision*, februari 1977, blz. 10-15.

IV. Binnenlandse politiek.

A. ALGEMEENHEDEN

1. De Belgen en de politieke aktualiteit.

Populariteit van de ministers De Clercq, Herman, Humblet, De Croo en Michel. Houding t.o.v. genomen beleidsmaatregelen van deze ministers. Oordeel over de redenen van de samenvoeging van gemeenten en van de oppositie tegen de samenvoeging. Parlementaire debatten over de samenvoeging. Kennis van en houding t.o.v. de samenvoeging van de woongemeente van de ondervraagde.

UNIOP-INUSOP. 25 december 1975 - 10 januari 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 18 jaar en ouder. 11 vragen. Opdrachtgever: *Le Soir*; *Het Laatste Nieuws*.

Publikatie: *Le Soir* en *Het Laatste Nieuws*, 6 en 7 februari 1976.

2. De Belgen en de politieke aktualiteit.

Beoordeling van het beleid van het kabinet-Tindemans en van de rol van eerste-minister Tindemans in dat beleid. Verwachtingen omtrent de resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen van 10 oktober 1976. Intentie om bij deze verkiezingen een naamstem of een lijststem uit te brengen. Houding t.o.v. vier mogelijke regeringskoalities in Vlaanderen resp. in Wallonië, in het kader van de regionale autonomie. Houding t.o.v. maatschappijverandering enerzijds en het sluiten van een sociaal pakt anderzijds. Houding t.o.v. bedrijfsbezettingen.

UNIOP-INUSOP. 17-24 maart 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 18 jaar en ouder. 9 vragen. Opdrachtgever : *Le Soir ; Het Laatste Nieuws*.

Publikatie : *Le Soir* en *Het Laatste Nieuws*, 15, 16 en 17 april 1976.

3. De politieke toestand in België.

Voor welke partij stemde men bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1970. Voor welke partij zal men stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1976. Voorkeur voor rechts, centrum of links bij een eventuele hergroepering van de politieke partijen. Plaatsing van de diverse partijen in een van deze drie blokken. Houding t.o.v. zendgemachtigde verenigingen m.b.t. kwaliteit en objectiviteit van de uitzendingen.

UNIOP-INUSOP. 2-7 juni 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 18 jaar en ouder. 5 vragen. Opdrachtgever : *Le Soir ; Het Laatste Nieuws*.

Gedeeltelijke publikatie : *Le Soir* en *Het Laatste Nieuws*, 30 juni en 1 juli 1976.

4. Onderzoek naar de Belgische politieke situatie, imago van politieke partijen en politici.

Voor de inhoud : zie titel van de peiling.

BISO. Juni 1976. Nationale representatieve steekproef van 1000 Belgen van 21 jaar en ouder. 22 vragen. Opdrachtgever : X.

Niet gepubliceerd.

5. De politieke toestand.

Opvatting over de zgn. gemeenschapsdialoog, de toekomstige verkiezingsresultaten van het Rassemblement Wallon (RW) en van de Parti des Réformes et de la Liberté de Wallonie (PRLW), de daling van de inflatie. Keuze tussen bestrijding van de werkloosheid of van de inflatie. Voorkeur voor (een) middel(en) voor het wegwerken van het begrotingstekort. Bekwaamheid van de regering om de economische en monetaire crisis op te lossen. Houding t.o.v. de toelaatbaarheid van abortus. Redenen waarom abortus eventueel zou moeten worden toegelaten. Gevallen waarin abortus zou moeten worden toegestaan. Opvatting over het legaliseren van abortus als afzonderlijke maatregel of in samenhang met een aantal andere maatregelen. Invloed van de legalisering van

abortus op het kiesgedrag. Voorkeur voor en verwachting omtrent de personen die eerste-minister kunnen worden.

UNIOP-INUSOP. 27 november - 6 december 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 18 jaar en ouder. 16 vragen. Opdrachtgever: *Le Soir*; *Het Laatste Nieuws*.

Publikatie: *Le Soir* en *Het Laatste Nieuws*, 15, 16, 17, 21 en 22 december 1976.

B. VERKIEZINGEN

(voor de gemeenteraadsverkiezingen: zie rubriek IV. D.)

1. Kiesintenties januari - december 1976.

Voor welke partij stemde men bij de laatste verkiezingen. Voor welke partij zou men nu stemmen.

DIMARSO-INRA. Maandelijks uitgevoerde peiling, behalve in oktober. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 15 jaar en ouder. 2 vragen. Opdrachtgever: X.

Niet gepubliceerd

2. Kiesintenties.

Voor welke partij stemde men bij de laatste verkiezingen. Voor welke partij zou men nu stemmen.

BISO. December 1976. Nationale representatieve steekproef van 2000 Belgen van 15 jaar en ouder. 5 vragen. Opdrachtgever: X.

Niet gepubliceerd.

C. ORGANISATIE VAN DE STAAT

1. De staatshervorming.

Aantal deelstaten binnen de Belgische Staat. Oplossing voor het probleem Brussel. Graad van zelfstandigheid van de landsdelen. Niveau (Europese instellingen, centrale regering, gewest, provinciebestuur, gemeente) waarop de beslissingen voor een aantal genoemde materies dienen te worden genomen. Belangrijkheid van de staatshervorming.

DIMARSO-INRA. Februari 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 15 jaar en ouder. 7 vragen. Opdrachtgever: Ministerie voor Hervorming der Instellingen.

Niet gepubliceerd.

D. PLAATSELIJKE INSTELLINGEN

1. De samenvoeging van gemeenten : zie peiling IV. A.1.

2. A la veille des fusions : les paradoxes des comportements politiques communaux (GIRSEL-enquête).

Gevoelen van lidmaatschap (gemeente, gemeente na de fusie, Walonië, provincie, België, Franstalige gemeenschap, Europa). Belangstelling voor de gemeentepolitiek. Opvattingen over de eigen leefgemeenschap. Houding t.o.v. de samenvoeging van de eigen woongemeente. Invloed van de gemeentelijke of van de Waalse problemen op het kiesgedrag bij de gemeenteraadsverkiezingen. Naamstem of lijststem bij gemeenteraadsverkiezingen. Zal men bij de gemeenteraadsverkiezingen van 10 oktober 1976 voor een kandidaat van de gemeente vóór de fusie of voor een kandidaat van de door de fusie ontstane nieuwe gemeente stemmen. Redenen van partijkeuze bij gemeenteraadsverkiezingen.

UNIOP-INUSOP en de Afdeling Politieke Sociologie van de UCL. 22 mei-30 juni 1976. 8000 personen van 18 jaar en ouder, ingeschreven op de kiezerslijsten van de samengevoegde Waalse gemeenten met ten minste 18 000 inwoners. De steekproef werd samengesteld op basis van de *road sampling*-techniek en omvat 250 personen per gemeente, behalve voor Bergen (Mons), Charleroi en Luik (Liège) waar telkens 500 personen werden ondervraagd. Initiatiefnemers : onderzoekers van de ULB en de UCL.

Publikatie : *Res Publica*, nr. 3-4, 1976, blz. 383-399.

3. Gemeenteraadsverkiezingen : zie de peilingen IV. A.2, IV. A.3. en IV. D.2.

4. Onderzoek naar het imago van politieke figuren in de gemeente Y.

Voor de inhoud : zie titel van de peiling.

BISO. September 1976. Steekproef van 800 personen uit de gemeente Y van 21 jaar en ouder. 12 vragen. Opdrachtgever : X.

Niet gepubliceerd.

5. Onderzoek naar de probleemgerichtheid van de kiezers in de gemeente Z.

Voor de inhoud : zie titel van de peiling.

BISO. September 1976. Steekproef van 200 personen uit de gemeente Z van 18 jaar en ouder. 17 vragen. Opdrachtgever : X.

Niet gepubliceerd.

V. Kultuurpolitiek.

A. KUNST EN KOMMUNIKATIE

1. Zendgemachtigde verenigingen : zie peiling IV. A.3.

B. VRIJETIJSBESTEDING

1. Vakantievooruitzichten en -spreiding.

Intentie om in 1976 op vakantie te gaan, en zo ja : waar ? Houding t.o.v. vakantiespreiding per taalgebied. Voorkeur voor zomer- of winter-vakantie. Voorkeur voor bepaalde vakantiemaand.

BCM. Februari 1976. Nationale representatieve steekproef van 2.000 Belgen van 18 jaar en ouder. Zes vragen. Opdrachtgever : X.

Publikatie : de resultaten werden gepubliceerd in verscheidene kranten, o.a. *De Standaard* van 26 februari 1976 en de *Financieel-Economische Tijd* van 10 maart 1976.

2. Vrijtijdsbesteding.

Houding t.o.v. de komende vakantie. Analyse van de vrijetijdsbesteding van de Belgische bevolking naar reisintenties en socio-kulturele activiteiten.

BISO. Mei 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 15 tot 64 jaar. 12 vragen. Opdrachtgever : X.

Niet gepubliceerd.

C. ONDERWIJS

1. Universiteit en Hoger Technisch Onderwijs.

Houding t.o.v. de oprichting van nieuwe universitaire instellingen. Houding t.o.v. de reorganisatie van het Hoger Technisch Onderwijs.

DIMARSO-INRA. Juni 1976. Nationale representatieve steekproef van 1500 Belgen van 15 jaar en ouder. 2 vragen. Opdrachtgever : Fakulteit der Toegepaste Wetenschappen van de K.U. Leuven.

Niet gepubliceerd.

2. Onderwijsproblemen.

Houding t.o.v. een aantal hervormingen in het onderwijs.
BISO. December 1976. Nationale representatieve steekproef van
1000 Belgen van 15 tot 64 jaar. 32 vragen. Opdrachtgever : X.
Niet gepubliceerd.

VI. Andere peilingen.

1. De Belgen en het geweld.

Mening over de toename van het geweld en over de persoonlijke veiligheid. Tevredenheid over het werk van de politie. Oorzaken van de toename van het geweld.

BCM. 3-10 september 1976. Nationale representatieve steekproef van 2.000 Belgen van 18 jaar en ouder. Vier vragen. Opdrachtgever : X.

Publikatie : de resultaten werden gepubliceerd in verscheidene kranten, o.a. *De Standaard* en *Le Soir* van 17 september 1976.

Adressenlijst van de opiniepeilingsinstituten

BCM (Belgisch Centrum voor Marktstudie) Koningsstraat 163, 1000 Brussel

BISO (Belgisch Instituut voor Sociaal Onderzoek), Oorlogskruisenlaan 191, 1120 Brussel

DIMARSO-INRA, Liefdadigheidsstraat 13-15, 1040 Brussel

UNIOP-INUSOP ULB, Johannalaan 44, 1050 Brussel

